

Edward ZAWISZEWSKI, *Historia zbawienia*, Pelplin 1993; *Instytucje biblijne*, Pelplin 1995; *Pięcioksiąg i Księgi historyczne*, Pelplin 1996; *Księgi proroków*, Pelplin 1995; *Księgi dydaktyczne Starego Testamentu*, Pelplin 1997.

Trudno jest wyobrazić sobie studia z jakiegokolwiek dziedziny wiedzy bez odpowiednich podręczników. Dotyczy to także nauczania Starego Testamentu w czasie studiów seminaryjnych. Niestety był taki czas, w którym podręczników nie było. Wprawdzie znakomite Wykłady ze Starego Testamentu ks. Michała Petera były próbą zapełnienia tej dotkliwej luki, ale wydane w latach pięćdziesiątych rozeszły się bardzo szybko i mimo podejmowanych wznowień były osiągalne jedynie w bibliotekach. Jedną z inicjatyw zmierzających do zmiany tego stanu rzeczy były wydawane przez Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Chełmińskiej Pomoce Seminaryjne. Te małe zeszyty obejmowały podstawowe zagadnienia ze wstępów do poszczególnych części ksiąg biblijnych. Wśród nich znaczące miejsce zajmowały materiały autorstwa ks. Edwarda Zawiszewskiego.

Omawiany zbiór książek jest kontynuacją tamtych, podejmowanych w latach osiemdziesiątych inicjatyw. Obejmuje on prawie cały kurs Pisma Świętego Starego Testamentu (brak jedynie części wstępu ogólnego), rozszerzony w stosunku do pierwszych wydań o egzegzęz wybranych fragmentów tekstu świętego. Autor przedstawia najbardziej istotne informacje wprowadzające, poparte wybraną literaturą przedmiotu. Syntetyczne ujęcie materiału, prosty język, a także komunikatywność zapisu stanowią poważne atuty prezentowanych pozycji (nie możemy przecież zapominać, że są to podręczniki, w których student chce znaleźć to, co jest najbardziej istotne, bez zagłębiania się w nieistotne dyskusje, czy polemiki). Z perspektywy nauczania Biblii takie podejście należy ocenić jako bardzo cenne, celem nauczającego nie powinno być bowiem zarzucenie studenta ogromną ilością faktów, z których nigdy nie skorzysta, ale pomoc w spotkaniu z żywym Słowem Bożym, przygotowanie i zachęcenie do samodzielnej lektury. Seria podręczników autorstwa ks. Edwarda Zawiszewskiego jest przykładem takiego właśnie odpowiedniego rozłożenia akcentów: część informacyjna objętościowo jest niewielka, natomiast większość stanowią przykłady interpretacji tekstów biblijnych (np. w tomie poświęconym księgom historycznym na 202 strony tekstu, aż 131, czyli 65 % zajmuje analiza Rdz 1,1-11,9). Kryteria doboru przykładów są oczywiście sprawą indywidualną Autora, przynajmniej jednak, że ks. Edward Zawiszewski wybrał jedno z najpiękniejszych fragmentów Biblii widzimy to zwłaszcza w przypadku psalmów. Czytelnik otrzymał zatem nie tylko źródło cennych informacji, ale także przegląd najwartościowszych tekstów Księgi Świętej.

Pośród pięciu przedstawionych pozycji jedna zasługuje na szczególną uwagę. Po raz pierwszy w literaturze polskiej otrzymaliśmy omówienie Instytucji biblijnych czyli opis środowiska, w jakim żyli ludzie biblijni, w jakim pracowali, spotykali Boga. Spotkania te

dokonywały się przecież w konkretnym miejscu przestrzeni i czasu, w konkretnych uwarunkowaniach. Dla zrozumienia przesłania Słowa Bożego bardzo ważnym jest zapoznanie się z realiami życia codziennego, publicznego, czy religijnego Izraelitów. Autor przedstawia także środowisko geograficzne i polityczne ówczesnego świata. Wybór bibliografii dopełnia obrazu tej cennej pozycji.

Czy można wskazać adresata prezentowanych książek? Jest nim przede wszystkim student teologii, ale charakter prac i dobór materiału pozwala wysnuć dalej idące wnioski. Jeżeli Autor zadbał o ukazanie wszystkich elementów składających się na obraz biblijnego tekstu, jeżeli przez dobór przykładów podzielił się z nami swoim własnym doświadczeniem spotkania za Słowem Bożym, jeżeli przedstawił realia codziennego życia twórców Biblii, to świadczy to o zamiarze doprowadzenia do spotkania osoby z osobą: czytelnika z hagiografem opisującym swoje doświadczenia, a przez to czytelnika z Bogiem. Dlatego omawiane książki należy polecić nie tylko studentom, ale wszystkim, którzy chcieliby właśnie tak „spotkać” Pismo Święte.

Ks. Piotr KLIMEK